

1. תענית (כו, ב) "אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים" וכו'.

בגמרא שם (לא, א) מסביר טעם השמחה דחמשה עשר באב: "רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יום שפסקו מלכרות עצים למערכה, (תניא) [דתניא] רבי אליעזר הגדול אומר מחמשה עשר באב ואילך תשש כחה של חמה ולא היו כורתין עצים למערכה לפי שאינן יבשין" וכו'.

פירש רש"י: "מלכרות- לפי שהן לחין ומאותו הזמן אין כח בחמה לייבשן וחיישינן מפני התולעת, לפי שעץ שיש בו תועלת פסול למערכה".

2. רש"י ריש בהעלותך

רש"י במדבר פרק ח, א

(ב) בהעלתך - למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות:

סימן כג

וְעַדִּין חוֹבָה עֲלֵינוּ לְהִכִּין מַה שֶׁהַתּוֹרָה מְשַׁבַּחַת עֶשֶׂר וְכָבוֹד?
אָכֵן אִם נֶעֱזַב בְּגִמְרָא גִדַּע עַל אֵיזָה עֲנָן הִנָּח שֵׁם
"עֶשֶׂר", וְעַל אֵיזָה דְבַר הִנָּח שֵׁם "כָּבוֹד", וְנִבִּין שְׂפָאֵמַת הִיא
מִתְנָה טוֹבָה וְחֻשׁוּבָה שֶׁה' חוֹנֵן לִירְאָיו, וְרֵאוי לְחַמְדּוֹ. אָמְרוּ
חֻכְמֵינוּ ז"ל (אבות ו. ג.): אֵין כְּבוֹד אֶלָּא תּוֹרָה, וְכֵן אָנוּ רוֹאִים
בְּעֵינֵינוּ בְּכָל יוֹם שְׁמִי שְׁזוּכָה בְּתוֹרָה שְׁלֵמָה וּמִתְדַבֵּק בָּהּ
כְּחֻיּוּבוֹ, הוּא זוּכָה גַם לְכָבוֹד, כִּי הִיא הַתּוֹרָה, הִיא הַכְּבוֹד,
וּמְכַבֵּד הוּא בֵּין הוּא עֶשֶׂר אוֹ רֶשֶׁת אֵין הַכְּבוֹד סָר מֵאִתּוֹ. וּמִי
שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת גָּאוֹן וְחֹסֵיד וּבְקִי בְּכָל הַתּוֹרָה, הֲלֵא אֵימְתוֹ עַל
כָּלֵם וּמְכַבְּדִים אוֹתוֹ כְּשֶׁר, דְּכֻתִּיב (דברים כח. י'): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי
הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וְיִרְאוּ מִפָּנָי", וְכִמּוֹ שְׂמֻסְפָּרִים
עַל הַחֹסֵיד הַגֵּר"א.

וְאָמְרוּ (אבות ד. א): אֵיזָהוּ עֶשֶׂר? הַשְּׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, פְּרוּשׁ, בְּמָה
שֶׁבִּיָּדוֹ אֶפְלוֹ הוּא מְעַט הוּא מִתְרַצָּה בָּזָה וְאֵינוֹ חוֹמֵד
וּמִתְאַוָּה יוֹתֵר, נִמְצָא הוּא תָּמִיד מְלֵא נַחַת וּמוֹדָה לַה' עַל זֶה
הַמְעַט, כִּי תָּמִיד נִגְדַּע עֵינָיו כִּי יוּכַל לְהִיּוֹת מְאֹד חֹסֵר וְגֵרוּעַ
מִמְעַמְדוֹ שֶׁהוּא עֶכְשָׁיו. וְדַע שְׂשֻׁמְעֵתִי בְּשֵׁם הַגֵּר"א שְׁכֵן גַם
בְּמִילֵי דְשִׁמְיָא צְרִיךְ לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, אִף שְׂבּוּדָאֵי נִכּוֹן
לְחַמֵּד לְהִיּוֹת לְבוֹ פְּתוּחַ כְּפִתְחוֹ שֶׁל אוֹלָם לַתּוֹרָה, וְגַם לֵאמֹר
וּלְחַמֵּד אֵימְתִי יִגִּיעוּ מְעַשֵּׂי לְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי (כֵּן כָּתוּב בַּתּוֹרָה דְּבִי
אֵלֵיהוּ יח), מְכַל מְקוֹם צְרִיךְ לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ שְׁזוּכָה לַתּוֹרָה
וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, בֵּינָן שְׂעוֹשֵׂה בְּכָל כּחוֹ הַמְטִיל עָלָיו, וְלֵא

3. בית קלם (חלק קניני התורה דף פג)

שמחת סיום מקיימת את הלימוד

"עושים שמחה לגמרה של תורה" (שהש"ר א, ט), ומזה נסתעף הסיומים

שעושים...

שמחה גדולה שסיימנו הזמן בחינוך טוב לפי ערכנו. אף כי היה צריך להיות הרבה יותר טוב, אמנם... אף עם זה המעט יש לכם לשמוח קודם נסיעתכם. ובזה תכינו שישאר בכם קיים החינוך הזה כל ימי חייכם. על כן תעשו היום יומא דר"ח בחברת א"ח ותבואו פה לשתות ולשמוח.

הסבא כח"י

ããóú= òì éãé àãø ãçēfã

4. רמ"א תרכד, ה

"ואוכלים ושמחים במוצאי יה"כ דהוי קצת יו"ט"